

HET „STEDELIJK MUZIEKKORPS” EN NOG WAT

Op 1 Juni 1843 werd ons stedelijk muziekkorps opgericht, op voorstel van den burgemeester, „waartoe Zijn Edelachtbare bereids het vereischte personeel ten getale van twaalf muzikanten meent gevonden te hebben”. Waarna, volgens diezelfde notulen, met algemeene stemmen is goedgevonden B. en W. „te authoriseren om zoodanig Stedelijks Muziekkorps op te rigten en de gelden daarvoor benoodigd te weten f 600.— voor kleeding en voorts f 300.— jaarlijks voor defrojementen toe te staan”.

De eerste kapelmeester was Johan Louwerens Henrich — tot 26 April '53 toen hij „wegens wankelende gezondheid” eervol ontslagen werd. Daarna komt Heimel (1854-'67), die nog vele jaren daarna pianolessen gaf, en als 83-jarige in het Boven-gasthuis is overleden.

Als de derde in de rij komt Abraham Johannes Gaillard, van wien de herinnering nog steeds bij de oudere burgers van Kampen voortleeft. Vijf en dertig jaren (1 Jan. 1868—12 April 1903) was de heer Gaillard kapelmeester en — de ziel van het Kamper muziekleven.

De heer Chr. Hengeveld volgde hem op en bracht het muziekkorps tot de hoogte waarop het nu staat. Onverminderd, ja sterker dan ooit is de sympathie en waardeering van de zijde der burgerij, hetgeen duidelijk is gebleken toen, door den nood der tijden gedwongen, aan den gemeenteraad het voorstel tot opheffing moest worden voorgelegd. Er werd opgericht de „Vereeniging tot instandhouding van het Stedelijk muziekkorps”. Het gevolg hiervan was, dat een aanzienlijk bedrag aan den Raad kon worden aangeboden met het verzoek niet tot opheffing te willen besluiten. De Raad kon ook

de resteerende kosten niet voteeren, en nam op 28 Nov. '33 het besluit tot opheffing van het korps en de muziekschool. Het bestuur der vereeniging had den moed voort te gaan en slaagde erin, door een overeenkomst met den directeur en de muzikanten en gesteund door de bijdragen uit alle rangen en standen van de burgerij, het korps in stand te houden. De Raad gaf instrumenten, uniformen en de muziek-bibliotheek in bruikleen. Zoo mag de hoop worden gekoesterd dat het Stedelijk muziekkorps zal kunnen blijven bestaan tot dat, als er betere tijden aanbreken, de Gemeente het weer zal kunnen overnemen.

* *
*

Nu we toch over muziekleven in Kampen spreken, volgen nog een paar aantekeningen.

In Sept. 1868 aanvaardde de heer C. A. Bekker zijn betrekking als muziekdirecteur alhier, als opvolger van Iburg, een toonkunstenaar met zigeunerbloed, voor wien 'n provincie-stadje van 16000 zielen te klein was.

Als kapelmeester van het Stedelijk muziekkorps, destijds schutterij-muziek genoemd, fungeerde toen de heer Gaillard.

Als emeritus particulier muziekonderwijzer woonde hier nog de oude heer Weber. Diens zoon was hoofd van de Muloschool waar vele leerlingen slaagden voor adelborst en voor surnumerair bij de posterijen, en had de zorg van een kostschool op zich genomen, waardoor veel jongelui van elders de H.B.S. en 't Gym bevolkten.

In 1868 werd de stedelijke muziekschool opgericht. Onderwijzers waren: Bekker, zangklasse en strijkinstrumenten, Gaillard, koperen blaasinstrumenten en H. W. Kooy, houten blaasinstrumenten. Na enkele jaren waren reeds eenige leerlingen zoover gevorderd dat ze in staat waren met vrucht mee te werken in een strijkorkest, samengesteld uit de beste krachten van het stedelijk muziekkorps, van het I.B.-korps,

dat onder leiding stond van den heer Sonneman *), en eenige verdienstelijke dilettanten, o.a. de kantonrechter Linckers fluit, de milit. arts Hemmes viool, kapitein v. d. Brandele cello.

Tweemaal per jaar werd dan een symphonie-concert gegeven met eenige versterking van 't Gron. Harmonie-orkest en waarbij soms ook hulp verleend werd door Bram Elderink (thans professor te Keulen), als fagottist door Bernard Rehl (later kapelmeester te Breda) en als contrabassist door den kapelmeester uit Zwolle Herr Wagner. Wederkeerig gingen de beste krachten uit Kampen assisteeren te Zwolle bij symphonie-uitvoeringen onder leiding van den heer Thiebout, een uitstekende dilettant.

Daar de Gemeente voor deze uitvoeringen eenige subsidie verleende, was er een commissie ter controle van de financiën. Daarin hadden o.a. zitting de heeren Mr v. Eelden, Dr Crol, milit. arts en de heer Weber, die op de uitvoeringen het slagwerk voor zijn rekening nam.

Tijdens een finantieele malaise werd de subsidie van de Gemeente ingetrokken. Door het geven van meerdere concerten werd gepoogd de zaak in het leven te houden, maar niettegenstaande de lage entrées was er weinig belangstelling en konden de concerten niet worden voortgezet.

Op vocaal gebied bestond in 1868 de liedertafel „Euterpe”, in het begin met recht een liedertafel, daar de heeren zangers om een tafel zaten met een potje bier voor zich en zoo hun liederboek uit zongen. De heeren Bekker Sr, Gaillard en Bekker Jr waren achtereenvolgens directeur.

In 1868 werd opgericht het dames-zangkoor *Semper crescendo*. Hieruit ontstond circa 1878 de Kamper Zangveren. Gemengd Koor, die zich als oratorium-vereeniging heeft kunnen handhaven tot 1931. Voor de oprichting van

*) 17 Nov. 1873 opgevolgd door den heer J. F. E. Fischer, die in 1906 gepensioneerd werd en 20 Mei 1916 is gestorven. De heer S. Disma was kapelmeester tot 22 Sept. 1922. Het corps werd opgeheven in Mei 1923.

dit koor hebben zich de heeren dr P. Harting en dr J. de Vries, leeraren aan de H.B.S., veel moeite getroost. De eerste directeur was de heer C. A. Bekker Sr, die werd opgevolgd door den heer A. J. Gaillard. Toen deze in 1903 na een uitvoering van Mendelssohn's Elias plotseling stierf, kwam de directie in handen van den heer C. A. Bekker Jr. In 1918 werd de leiding opgedragen aan den heer Ph. Zalsman. De laatste uitvoering, Bruch's Lied von der Glocke, werd gegeven op 19 Maart 1931.

Van de vele leden, die in den zang naar voren kwamen, noemen we enkele namen. Mevr. Luber-Huber, Luit. C. Spat, Kapitein J. Hamerslag, Mej. A. Hoolboom, Mej. P. v.d. Hoeven, Mej. J. Weys, Mej. W. Uitenhage de Mist, Mevr. Abeleven-Zeper, de dames G. en H. Ph. Ekker, Mevr. de Kock-Portielje, Mevr. van Pelt, Mevr. Bogaards-v. d. Bosch, Mevr. Gunnink-Lindeboom, Mevr. Prins-Nijhof.

Als voorzitter fungeerden Burgem. de la Sablonière, Mr Roetert Tak (eere-voorz.), Dr Paul Harting, Dr W. van Dam, J. Reynders, Joh. A. Smit, Mevr. ten Hove-Dwars, H. v. Mameren, Mevr. v. d. Griend-Bunk; als penningm. J. E. Westerveld, J. Bruyn, M. A. Biekart en F. C. E. Kale, die alle uit den aard van hun functie veel werk voor de vereen. hebben verricht.

Een woord van hulde en dank mag hier niet ontbreken aan hen, die zoo dikwijls hun zeer gewaardeerde medewerking verleenden bij het orkest, n.l. de dames Charlotte Hendriks, Annie Bekker, Mevr. A. Moulin-Rijkx en de heeren Lt P. J. Stigter, J. v. d. Griend, J. A. Walkate, W. A. Dwars, C. N. Woutersen, L. Sligtenhorst, P. v. d. Wal, J. Kalter, L. v. d. Kamp, e.a.

De vereeniging bestaat nog, maar moest door verschillende omstandigheden voorloopig haar werkzaamheden staken.

Kampen's Mannenzang, lid van het Kon. Ned. Zangersverbond, onder leiding van den heer Chr. Hengeveld, opgericht 25 Febr. 1921, is een bloeiende vereeniging die zich mag verheugen in de algemeene sympathie.

IETS OVER RECLAME EN CONCURRENTIE IN DE 17^e EEUW, TE KAMPEN.

Wij leven in het teeken der reclame. Ieder in den handel gebracht wordend artikel heeft zijn merk, zijn etiquet en de naam van zijn fabrikant of firma.

Evenwel, in vroeger jaren was men toch ook al er van overtuigd, dat een doeltreffende reclame voor den zakenman onmisbaar is.

Hieromtrent vinden wij een paar aanteekeningen van Kamper neringdoenden uit de 17^e eeuw.

Jan Peters, koekenbakker in de *Stockvisschen*, die zijn koeken te Kampen op Deventer manier bakt, vraagt aan Schepenen en Raad, die koeken van het Stadswapen te mogen voorzien. Dit verzoek wordt hem toegestaan.

Dit wapen, een houten model, dat men in bakkersterminologie een „prent” noemt, is in het bezit van het Rijksmuseum te Amsterdam. De Stichting „Campen” bezit daarvan een gipsafdruk, welke wij hier den lezers in reproductie aanbieden.

Men ziet duidelijk het goed gesneden Kamper wapen, dat op eenvoudige, doch smaakvolle wijze door karakteristiek ornament wordt versierd.

* *
*

Jan Frericks, messenmaker te Kampen, wordt eveneens op zijn verzoek door de Stedelijke Regeering toegestaan het Stadswapen („de drie torens”) op zijn messen te mogen voeren, daar anderen zijn merk op de messen namaken. Dit „merk” was wellicht een huis- of meestermerk, die wij bijv. op oude grafzerken nog veel aantreffen.

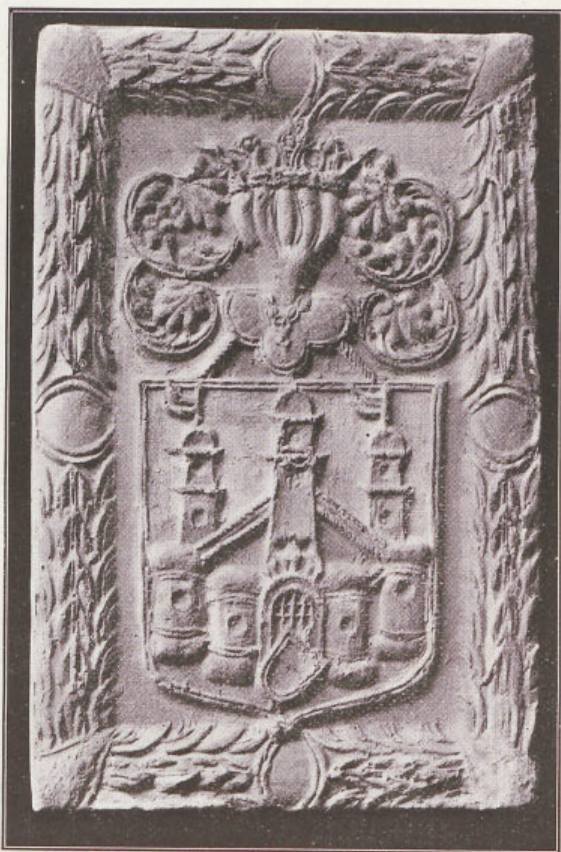
Het Stadswapen was dus, als „Wettig gedeponeerd“, een waarborg tegen namaak, wat blijkbaar zijn *merk* niet was.

Een model van dit wapen is ons niet bekend, hiervan geven wij dus geen afbeelding.

Sinds vele jaren wordt te Kampen het beroep van messenmaker niet meer uitgeoefend. De laatste in dit vak hier ter stede was de messenmaker Belle, van Zwolle hier gekomen, die ongeveer 1885 zijn winkel en werkplaats had in het huis aan de Noordzijde der Geerstraat No. 18, het 2e huis Westelijk van de Hofstraat, in welk perceel thans gevestigd is de schoenwinkel van *N. van Dooren Jr.*

A. J. REIJERS.

„PRENT" VOOR KAMPER KOEKEN

HET MODEL IS GROOT 16,5 X 25,5 CM., WAT
OOK DE GROOTTE WAS VAN DEZE KOEKEN